

Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland
Maanweg 174
2516 AB Den Haag

17 augustus 2023

Minister van Financiën
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Betreft: Internetconsultatie Wet Stelsel Kredietregistratie

Excellentie,

Namens de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland (VFN) willen wij graag onze reactie geven op het Wetsvoorstel Stelsel Kredietregistratie. Het wetsvoorstel onderstreept het belang van het stelsel van kredietregistratie zoals dat door het Bureau Krediet Registratie (BKR) wordt beheerd en wij willen onze waardering uitspreken voor de wettelijke waarborgen die worden voorgesteld in het Wetsvoorstel. Het toekennen van een wettelijke taak aan Stichting BKR als beheerder van het stelsel van kredietregistratie en het reguleren van de te registreren kredieten en gegevens zijn belangrijke stappen om de huidige werkzaamheden van het BKR adequaat te verankeren in de wet. Wij maken ons wel zorgen over enkele aspecten van het wetsvoorstel die volgens ons van cruciaal belang zijn. Met name zijn wij bezorgd over het mogelijk niet langer kunnen gebruiken van BKR Score en BKR Monitoring en de verkorting van de registratietermijn. Verder halen wij nog drie andere punten in het wetsvoorstel aan en willen wij u twee zaken ter overweging meegeven.

Artikel 2 Aanwijzing rechtspersoon met taak beheer van het stelsel van kredietregistratie

Nergens staat expliciet dat het gebruik van BKR data ook toegestaan is in de beheerfase van een product. Het lijkt ons verstandig dat dit wel expliciet wordt genoemd, in ieder geval in de Memorie van Toelichting (MvT), omdat de BKR data ook in de beheerfase van groot belang is om schuldenproblematiek te voorkomen of beperken. Onder de doeleinden als beschreven in dit artikel staat het volgende: “a. *het verschaffen van inzicht in de financiële positie van natuurlijke personen ter voorkoming van overkreditering en voor de beoordeling van de kredietwaardigheid van deze personen*”. Een strikte interpretatie van deze tekst leidt tot de conclusie dat een kredietaanbieder na verstrekking van het krediet de kredietnemer niet (periodiek) mag toetsen om – o.a. vanuit de nazorgplicht die de kredietaanbieder volgens o.a. de AFM gedurende de looptijd van het krediet heeft – te kunnen inspelen op ontwikkelingen in de financiële situatie van de kredietnemer. Als deze interpretatie niet beoogd is, verdient het aanbeveling de tekst zodanig aan te passen dat ook het verschaffen van inzicht in de financiële positie tijdens de looptijd van het krediet onder de doeleinden valt.

Ook het expliciet noemen van BKR Monitoring als een dergelijk voorbeeld is gewenst om de benodigde rechtszekerheid voor de markt te creëren. BKR Monitoring is een cruciale dienst, waarbij het BKR een signaal naar de kredietverstrekker verstuurt indien een klant een codering of bijzonderheid bij een andere kredietverstrekker heeft gekregen gedurende de looptijd van het krediet, dus in de beheerfase. Zonder BKR Monitoring is het voor partijen niet mogelijk om o.b.v. BKR informatie vroegsignalering toe te passen en te voorkomen dat klanten dieper in de financiële problemen komen. Dit betekent dat kwetsbare klanten later

de hulp krijgen die ze nodig hebben en dat hun betalingsproblemen onnodig toenemen. Hoe eerder een klant namelijk geholpen kan worden, hoe groter de kans dat de hulp effectief zal zijn. In dat kader zou het tussentijds toetsen/beheer expliciet terug moeten komen in Artikel 2, sub a van het wetsvoorstel. Zonder deze aanvulling komt onvoldoende expliciet uit het wetsvoorstel naar voren dat de betreffende gegevens ook gebruikt kunnen worden in het kader van beheer, waardoor de kaders voor deze verwerking op grond van art. 6 lid 1 sub c Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) onder druk komen te staan.

Artikel 4 Beheer van het stelsel van kredietregistratie

In de MvT bij het wetsvoorstel wordt gesteld dat de exploitatie van gegevens door de beheerder van het kredietstelsel, zijnde het BKR, niet is toegestaan. Dit betekent volgens de MvT dat het verwerken en verrijken van zulk soort gegevens, met onder andere als doel het verstrekken van kredietscores op basis van artikel 4, tweede lid, niet langer is toegestaan. Het beëindigen van BKR Score is schadelijk voor zowel klanten als kredietverstrekkers. Via de BKR Score geeft de beheerder een risico inschatting mee bij de BKR toets. Omdat de BKR modellen op een enorme hoeveelheid data gebaseerd is en die niet beschikbaar is voor de kredietverstrekkers, zijn deze inzichten van grote toegevoegde waarde voor de verantwoorde verstrekking van krediet en het voorkomen van overkreditering. BKR Score is daarmee van essentieel belang in de aanvraagfase van het krediet, omdat geen enkele andere marktpartij toegang heeft tot deze data. Toegang tot de data dient dus behouden te blijven. Hetzij door de BKR Score te betrekken onder de wettelijke taak in overeenstemming met artikel 22 AVG, hetzij door het openstellen van data voor andere marktpartijen.

Het verlies van deze score zal tot gevolg kunnen hebben dat kredietverstrekkers minder goed in staat zijn om onderscheid te maken tussen goede en slechte klanten. Dit heeft potentieel nadelige effecten. Ten eerste kan het leiden tot een toename van klanten die in financiële problemen komen, aangezien kredietverstrekkers minder inzicht hebben in het risico dat zij lopen bij het verstrekken van kredieten. Ten tweede zullen de gevolgen hiervan voornamelijk door de goede klanten worden gedragen, aangezien zij mogelijk worden blootgesteld aan hogere rentetarieven en strengere voorwaarden, vanwege het gebrek aan adequate informatie voor de kredietverstrekkers. De VFN roept dan ook op het gebruik van BKR Score expliciet in de MvT toe te staan als een voorbeeld van hoe het BKR kan bijdragen om overkreditering tegen te gaan en om problematische schulden te voorkomen.

Artikel 7 Registratietermijn

De VFN is tegen de verkorting van de bewaartermijn van registraties zoals voorgesteld in artikel 7, eerste lid in het wetsvoorstel. Het staat buiten kijf dat inzicht in de kredietgeschiedenis een voorspellende waarde heeft voor toekomstig leengedrag. In de MvT bij het wetsvoorstel is vermeld dat gekozen is voor drie jaar vanwege het belang dat de consument niet onnodig lang geregistreerd staat, omdat dit in de praktijk kan leiden tot onredelijke belemmering bij het verkrijgen van nieuwe financiering. De keuze voor drie jaar is volgens de MvT gebaseerd op een vergelijking van Accis (zie p. 7 MvT) en lijkt een gemiddelde te zijn van de termijnen die uit een internationale vergelijking zijn gekomen. Deze keuze is verder niet onderbouwd. Er is geen inzicht gegeven waarom een periode van vijf jaar “onnodig lang” zou zijn.

Door de verkorting van de bewaartermijn zal een belangrijk stuk informatie ontbreken die noodzakelijk is voor verantwoorde kredietverlening door aangesloten partijen. Het inzicht in oude registraties biedt kredietverleners essentiële informatie om overkreditering te voorkomen en om een inschatting te maken van de betalingsmoraliteit. Wij pleiten daarom voor een grondige afweging van de registratietermijn, waarbij de belangen van betrokkenen

worden afgewogen tegen het algemene belang (het voorkomen van overkreditering). De enige manier om een onderbouwd besluit te nemen is een deugdelijk onderzoek waar ook de marktpartijen bij betrokken worden. Het recent gepubliceerde onderzoek van bureau Zanders (2023) naar bewaartermijnen van minnelijke schuldregelingen en recidive in het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) kan helpen bij de gedachtenvorming over een passende bewaartermijn van kredietregistraties.

Verder maakt het voorstel geen onderscheid in herstelde achterstanden en afgeschreven vorderingen. Met name voor de laatste categorie zou een langere registratietermijn wenselijk zijn. De bewaartermijn van gegevens is vooral van belang bij het niet nakomen van betalingsverplichtingen (code 1), opeising (code 2), of een afboeking of kwijtschelding (code 3). Hierbij kan mogelijk een differentiatie in termijnen van pas komen. De eerdere registratie van een code 3 is voor kredietaanbieders van belang voor de beoordeling van de kredietwaardigheid, en zou dus 5 jaar bewaard moeten blijven.

Artikel 8 Verzoek tot verwijderen registratie kredietgegevens

De VFN vindt het een goede ontwikkeling dat in artikel 8, eerste lid van het wetsvoorstel wordt bevestigd dat een natuurlijk persoon niet rechtstreeks bij de beheerder van het stelsel kredietregistratie een verzoek tot verwijdering kan indienen. Wij benadrukken hier dat een herbeoordeling van een registratie uitsluitend in handen van kredietverstrekkers kan liggen omdat het BKR zelf geen dossier opbouwt van een consument. Het is van belang dat dit proces zorgvuldig wordt afgehandeld en dat de verantwoordelijkheden duidelijk zijn. Het voorstel zou ook nog kunnen voorzien in een klachtenregeling. Klanten van kredietverstrekkers kunnen zich momenteel wenden tot het Kifid. Het is echter onduidelijk waar klanten terecht kunnen van partijen die worden aangewezen om te registreren, maar niet zijn aangesloten bij het Kifid.

Artikel 9 Verstrekking gegevens

Wij hebben onze twijfels over mogelijk onwenselijke bijeffecten voor de deelnemers van het BKR. In artikel 9, tweede lid staat dat de “Gegevens worden verstrekt aan de minister van Financiën, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Autoriteit Financiële Markten”. Wij maken ons zorgen dat de wettelijke grondslag een middel voor de Autoriteit Financiële Markten (AFM) is om data te verkrijgen ten aanzien van de markt en specifieke marktpartijen waar de AFM nu geen toegang toe heeft. In de praktijk kan de AFM nu al uitvragen doen bij kredietverstrekkers over achterstanden en het beheer daarvan, op basis van geaggregeerde gegevens van het BKR. Door de huidige invulling van dit artikel wordt de deur op een kier gezet voor de AFM om gegevens van individuele personen te vragen bij kredietverstrekkers, wat in strijd is met de AVG. De VFN ziet graag een verduidelijking van de wettelijke bevoegdheden die worden toebedeeld aan de AFM inzake het inwinnen van gegevens bij kredietverstrekkers.

Aanvullende punten

Naast deze specifieke punten, willen wij u verzoeken om ook de volgende overwegingen mee te nemen: het positief registreren van alle langlopende financiële verplichtingen, gebruik van het Burgerservicenummer (BSN) mogelijk maken en anticipatie op de herziene richtlijn consumentenkrediet (CCD).

Positief registreren van hypotheek en studieschulden

De VFN is een voorstander van het positief registreren van alle langlopende financiële verplichtingen die bijdragen bij het opbouwen van een completer beeld van de financiële situatie van een individu. Wij zijn daarom voorstander van het positief registreren van alle

soorten leningen, waaronder hypotheek, DUO schulden, energiebespaarleningen en abonnementsvormen. Het positief registreren van hypothecair krediet is in lijn met de doeleinden van de kredietregistratie: het voorkomen van overkreditering en het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de kredietnemer. In dit licht valt niet goed te begrijpen waarom de registratie ten aanzien van hypothecaire kredieten beperkt zou moeten blijven tot een negatieve registratie. Een hypothecair krediet is immers niet alleen een zeer langdurige financiële verplichting maar ook de financiële verplichting die qua omvang veelal de meest verstreckende impact heeft op de financiële situatie van een kredietnemer. Om een volledig inzicht te krijgen in de financiële positie van een consument, verdient het voorts aanbeveling om andere substantiële financiële verplichtingen als DUO schulden, via de weg van artikel 5 lid 2 wetsvoorstel, positief te registreren.

Registreren o.b.v. het Burgerservicenummer

Het niet voorzien in het gebruik van het Burgerservicenummer (BSN) in artikel 5, derde lid, is wat de VFN betreft een gemiste kans. Tweelingen, personen met dezelfde voorletters of geboortedata of gewijzigde achternamen als gevolg van een scheiding leiden in de praktijk regelmatig tot vergissingen en data-lekken. Het BSN is een noodzakelijk hulpmiddel bij het zo snel en foutloos mogelijk uitwisselen van verschillende data(-systemen) en kan ervoor zorgen dat er minder persoonsgegevens worden verwerkt dan het geval zou zijn als geen gebruik kan worden gemaakt van het BSN.

Herziene Richtlijn Consumentenkrediet (CCD)

Sommige elementen uit de richtlijn sluiten niet aan bij het Wetsvoorstel. Zo volgt uit art. 19 CCD2 dat: *“Member States shall ensure that only those creditors who are under the supervision of the competent national authority and who fully comply with Regulation (EU) 2016/679 have access to the databases used for assessing the creditworthiness of consumers.”*. Dit terwijl het wetsvoorstel de ruimte biedt om partijen op vrijwillige basis deel te laten nemen aan het stelsel van kredietregistratie en dit partijen kunnen zijn die mogelijk niet onder toezicht van de AFM (c.q. Wft) vallen. In hoeverre is geanticipeerd op de implementatie van deze richtlijn?

Afsluitende opmerkingen

Tot slot willen wij benadrukken dat een BKR-registratie – in tegenstelling tot wat een gangbaar gevoel is geworden – voor 95% van de consumenten, die nooit met schuldenproblematiek te maken krijgen, iets positiefs is omdat het aantoont dat zij over een goede betalingsmoraliteit beschikken. Tevens zorgt het voor het toegankelijker en goedkoper maken van kredietverlening en draagt het bij aan de stabiliteit en integriteit van het Nederlandse financiële stelsel. De VFN juicht daarom toe dat er een secuur wettelijk kader wordt gecreëerd voor de registratie van kredietgegevens, ter voorkoming van overkreditering bij consumenten en bescherming tegen mogelijke financiële problemen.

Wij hopen dat onze reactie een constructieve bijdrage levert aan de verdere ontwikkeling van het Wetsvoorstel Stelsel Kredietregistratie. Wij stellen ons graag ter beschikking om deze punten nader toe te lichten en eventuele verdere vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Martin Aalders
Voorzitter
Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland